

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Viite: HE 135/2021 vp / Lausuntopyyntö

Suomen Pokerinpelaajat ry

Lausunto hallituksen esityksestä arpajaislain muuttamiseksi

Maksublokit

Esitys 62 I §:

”Maksutapahtuman käynnistämistä ja toteuttamista koskeva kieltö

Poliisihallituksen tulee pitää tietoverkossa saatavilla konekielisessä muodossa luettavaa luetteloa sellaisista rahapeliin toimeenpanijoista, jotka markkinoivat rahapelejä arpajaislain 62 §:n 2 momentin 1 kohdan vastaisesti ja joiden rahapeliin toimeenpanon Poliisihallitus on 62 a §:n nojalla kieltänyt.

Maksupalveluntarjoaja ei saa toteuttaa tai käynnistää maksutapahtumaa:

1) jossa maksajana on kuluttaja ja maksunsaajana 1 momentissa tarkoitettu rahapeliin toimeenpanija

2) jossa maksajana on 1 momentissa tarkoitettu rahapeliin toimeenpanija ja maksunsaajana kuluttaja.

Mitä 2 momentissa säädetään, koskee myös virtuaalivaluutan tarjoajien tarjoamia harjoittamaa virtuaalivaluuttaan liittyviä palveluita ja virtuaalivaluutan käyttämistä vaihdannan välineitä.”

Suomen Pokerinpelaajat ry vastustaa maksuliikenteen estoja. Ne vaarantaisivat satojen pokeriammattilaisten (arvio 500) elinkeinon ja heikentäisivät kymmenientuhansien harrastajien (arvio 50.000) pelimahdollisuuksia. Esitetyssä muodossa vaikutus olisi kuitenkin rajallinen, koska kaikki ulkomaiset pokeria tarjoavat pelintarjoajat eivät tällä hetkelläkään markkinoi Suomeen. Lisäksi niillä, jotka markkinoivat, olisi mahdollisuus sen lopettamiseen.

Esityksen tavoitteena on maksujen estämisen lisäksi ulkomaisten pelintarjoajien markkinoinnin vähentäminen. Tämä osin toteutunee siinä mielessä, että oletettavasti jotkut toimijat pidättäytyisivät lain voimaantultua Suomeen kohdistuvasta markkinoinnista. Tällä ei olisi kuitenkaan peliongelmaan mitään vaikutusta, koska nämä toimijat korvautuisivat varmasti uusilla toimijoilla. Ulkomaisilla pelintarjoajilla on

kuitenkin vain rajalliset mahdollisuudet markkinointiin Suomessa (lähinnä internet ja ulkomaiset tv-kanavat) ja markkinointia tv-kanavilla jatkamaan jatkossakin riittäisi täyttämään mainospaikat.

Mainospaikkojen hinta ehkä vähän laskisi, koska todennäköisimmät Suomeen markkinoinnista lain voimaantullessa vetäytyvät ovat ison markkinointibudjetin pörssiyhtiöitä, jotka korvautuisivat pienemmillä (ja arveluttavammilla) toimijoilla. Tämän markkinoille tulon rajahinnan todennäköisen laskun näemme peliongelman ja toistaiseksi ongelmattomien rahapelikuluttajienkin kannalta epäsuotuisana kehityksenä.

Ulkomaisten peliyhtiöiden markkinoinnin rajoittamista yhdistys ei vastusta, valittu keino ei vain vaikuta ulkomaisen markkinoinnin määrään (vaikka vaihtanee osin markkinoijia) ja siten peliongelmaan ollenkaan.

Suomalaiseen peliongelmaan maksublokkien vaikutus olisi siis olematon, ellei jopa negatiivinen. Ongelmapelaajat kiertävät blokit helposti. Riskipelaajat voisivat ajautua ETA-alueelle lisensoiduista peleistä oikean mustan alueen tarjonnan pariin.

Vaikka blokit ovat helposti kierrettäviä, pokeriammattilaisten ja -harrastajien ongelma on, että pokerin ulkomaisen tarjonnan markkinajohtajat eivät välttämättä tee pienelle markkina-alueelle mitään järjestelyjä paikallisen lainsäädännön kiertämiseksi. Myös suomalaisten pelaajien sulkeminen yksittäisiltä sivustoilta on mahdollista.

Nettipokerin markkinajohtaja Pokerstars esimerkiksi vetäytyi syyskuussa 2020 Serbiasta ja Kiinasta. Vain nettionnenpelejä tarjoavat yhtiöt tekevät varmasti järjestelyjä, jotka mahdollistavat rahansiirrot blokkiympäristössään.

Maksuliikenne-estoilla ei voida estojen saavuttaa tavoiteltua päämäärää rahapelihaittojen tehokkaammasta ehkäisystä. Suomesta käsin tapahtuvaa voitollista pokerin pelaamista ulkomaisilla sivustoilla maksublokit kuitenkin varmasti vähintään vaikeuttavat.

Pelikasinon määräaikaisen pelikiellon laajentaminen toistaiseksi voimassa olevaksi

Ehdotus 15 §:

”Pelaamisen estäminen ja kieltäminen pelikasinossa ja erityisessä pelisalissa

Veikkaus Oy ei saa päästää pelikasinoon tai erityiseen pelisaliin henkilöä ja yhtiön tulee poistaa henkilö, joka on alle 18-vuotias taikka ilmeisesti alkoholin tai muun päihdyttävän tai huumaavan aineen vaikutuksen alainen.

Veikkaus Oy:llä on oikeus kieltää henkilöltä pääsy pelikasinoon ja erityiseen pelisaliin tai rajoittaa hänen pelaamistaan, jos

1) häntä epäillään pelivilpistä tai henkilö on syyllistynyt pelivilppiin;

2) hänen käyttäytymisensä aiheuttaa tai sen voidaan epäillä aiheuttavan häiriötä pelikasinon tai erityisen pelisalin järjestykselle;

3) pelaaminen on aiheuttanut tai tulee ilmeisesti aiheuttamaan hänelle taloudellista, sosiaalista tai terveydellistä haittaa; tai

4) hän on pyytänyt, että Veikkaus Oy estää hänen pääsyä pelikasinoon tai erityiseen pelisaliin taikka rajoittaa hänen pelaamistaan.

Kielto tai rajoitus voidaan asettaa määräajaksi tai toistaiseksi. Määräaikainen kielto tai rajoitus on voimassa vähintään yhden kuukauden ja enintään yhden vuoden. Toistaiseksi asetettu kielto tai rajoitus on voimassa vähintään vuoden.

Henkilö voi pyytää toistaiseksi asetetun kiellon tai rajoituksen poistamista aikaisintaan vuoden kuluttua kiellon tai rajoituksen asettamisesta. Edellä 2 momentin 1-3 kohdan mukaisesti asetettu kielto tai rajoitus voidaan poistaa, jos poistamiselle on painavat perustelut. Edellä 2 momentin 4 kohdan mukaisesti pelaajan pyynnöstä asetetun kiellon tai rajoituksen poistaminen tulee voimaan kolmen kuukauden kuluttua poistamista koskevasta pyynnöstä.”

Yhdistys pitää ehdotusta erinomaisena, jopa parempana kuin mitä olemme itse aiemmin ehdottaneet. Jos ongelmapelaaja haluaa pysyvän pelikiellon, sen antamatta jättäminen on epäinhimillistä. Jos pokeripöydässä huijannut pystyy vuoden päästä lainsäädännöllisistä syistä palaamaan pelipöytään, on se kohtuutonta muille pelaajille.

Lisäperusteluja

Kanavointikykyä (=tuottoja) Veikkaukselle ei ole maksublokeista odotettavissa. Veikkaus Oy:n mukaan ehdotetut maksuliikenne-estot kasvattaisivat yhtiön edunsaajatuoton vuosittaisen tason määrää vain noin 4-12 miljoonalla eurolla ja arpajaisveron vuosittaisen tason määrää noin 1-3 miljoonalla eurolla. Kustannukset blokeista olisivat Finanssiala ry:n mukaan pankeille selkeästi korkeammat ja sisäministeriöllekin tulisi lisähenkilökuntatarvetta. Todennäköisesti blokit vaikuttaisivat myös muuhun kuin rahapeliliikenteeseen.

Arvioitujen tuottojen vähäisyys johtuu siitä, että suurin osa aktiivista pelaajista tuntee jo väylät lailliseen rahaliikenteeseen kansainvälisten nettilompakoiden kautta kuten PayPal, Skrill, ulkomaiset maksukortit ja kryptovaluutat. Näiden pelaajien rahat eivät blokkiin pysähdy lainkaan.

Blokkit pysäyttäisivät vain pienempien harrastepelaajien rahaliikenteen, mutta ajan myötä sielläkin oppi menee perille ja harrastepelaajat pääsevät uusien rahansiirtotapojen makuun. Nuoremmat ikäluokat ovat myös oppivaisia ja diginatiivit löytävät uudet väylät nopeasti.

Euroopan Unionin PSD2-direktiivi avaa rajoja rahaliikenteelle ja pankkien velvoitteena on tarjota sovelluskehittäjille rajapintoja, joihin he voivat kehittää ja rakentaa mitä erilaisimpia ratkaisuja rahaliikennettä helpottamaan. Nämä rajapinnat eivät tule poistumaan.

Blokkien uhatessa ilmestyvät myös palvelut, joiden ensisijainen tarkoitus on mahdollistaa laillista rahaliikennettä pelaajien ja peliyhtiöiden välillä. Ulkomaisilla rahapeliyhtiöillä tulee olemaan uusia rahansiirtotapoja valmiina jo ennen kuin ensimmäiset blokit on vanhoihin saatu implementoitua.

Monet ei- EU-maat ovat jo kriminalisoineet rahansiirrot tai velvoittaneet rahalaitoksia blokkamaan siirtoja, mutta uusien rajoitteiden ilmestyessä on aina ilmestynyt uusia, entistä kekseliäämpiä tapoja siirtää rahaa molempiin suuntiin.

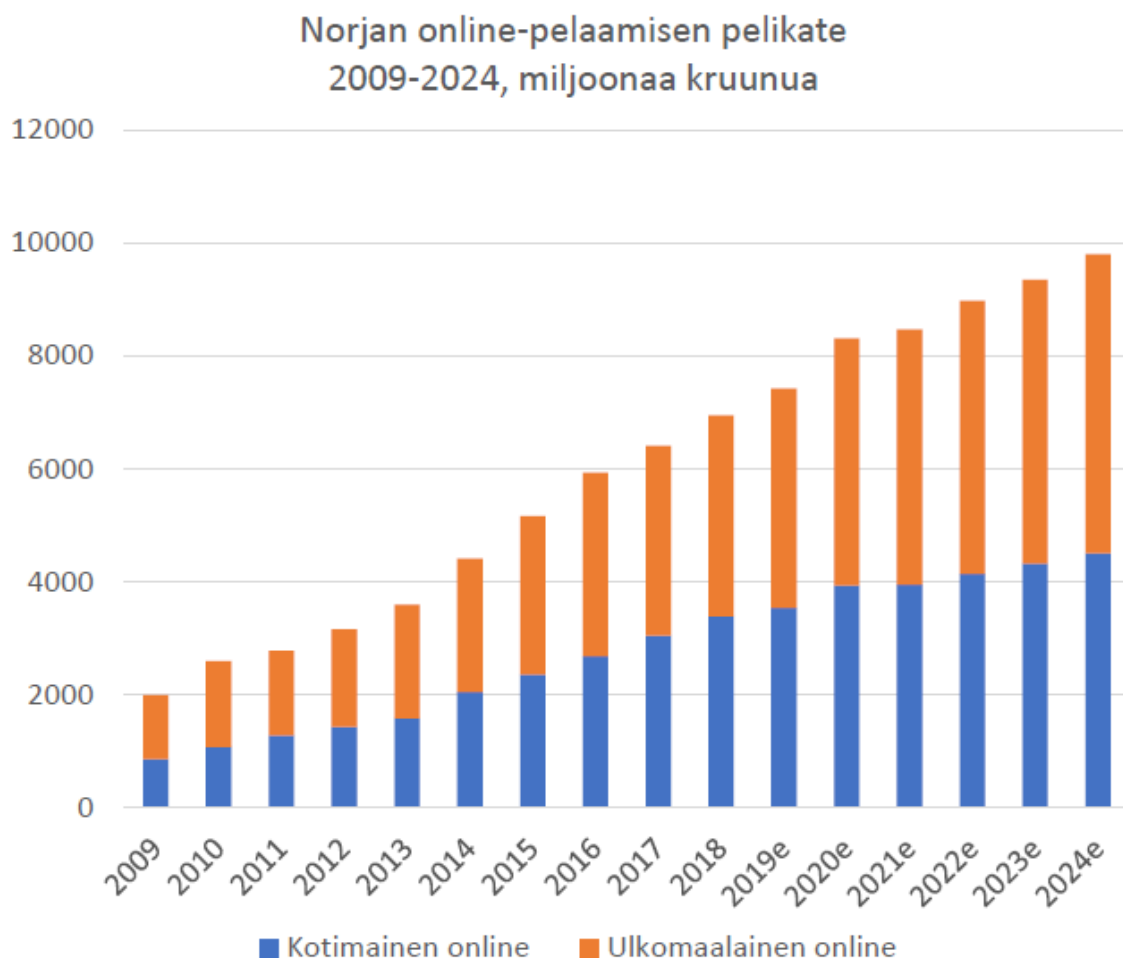
Teknisesti maksuliikenteen rajoittaminen on haastavaa pankeille ja maksupalveluntarjoajille, ja voi johtaa myös laillisten transaktioiden rajoittamiseen.

Blokkit eivät ole este. Ne ovat vain hidaste kierrettäväksi. Toisaalta blokit tulevat hidasteeksi muunkin sähköisen kaupan kohdalla. Kaupankäynti, kauppiaat ja asiakkaat olisivat sijaiskärsijöitä.

Maksublokkien pystyttäminen ja ylläpitäminen vaatisi myös paljon osaamista ja henkilökuntaa.

Maksuliikennerajoitukset eivät ole toimineet Norjassakaan. Ulkomaalaisten peliyhtiöiden pelikatteet ovat vain nousseet vuodesta toiseen. Norjan valvontaviranomaisen tilaaman Bergenin yliopiston tutkimuksen mukaan peliongelmia ovatkin Norjassa kasvaneet 2015-2019.

Norja on jo pitkään käyttänyt maksuliikenne-estoja. Mannersuomalaisten rahapelien kulutus per henki ei ollut enää vuonna 2020 Euroopan korkeimmalla tasolla kulutuksen laskettua 343 euroon. Norja oli mennyt ohi: siellä kulutus oli korkeammalla tasolla sen ollessa 362 euroa asukasta kohden. Nämä luvut ovat peräisin hallituksen esityksen perusteluista.

Lähde: H2 Gambling Capital

<https://www.menon.no/wp-content/uploads/2018-68-Executive-summary.pdf>

Sisäministeriön rahapelilainsäädäntöä koskevan esiselvityksen mukaan EU:ssa maksuliikenne-estot ovat lainsäädännöllisesti mahdollisia kuudessatoista maassa. Käytössä ne ovat kuitenkin vain kahdeksassa. Kaikissa näissä on nettipelaamisen lisenssijärjestelmä. Jos maksuliikenne-estot toimisivat ne olisivat käytössä kaikissa. Lisäksi kokemukset jäsenmaista eivät olleet blokkaajan perspektiivistä rohkaisevia.

Rahapelilainsäädäntöä koskeva esiselvitys Sisäministeriö 2019:25:

"Maksuliikenteen estäminen (osallistumismaksun maksaminen tai voiton maksaminen) pelaajan ja rahapeliyhtiön välillä vaikuttaisi asiantuntijatapaamisten ja komission selvityksen perusteella olevan myös kierrettävissä, jos arpajaislain vastaisessa rahapelitoiminnassa käytetään esimerkiksi ulkomaille sijoittautuneita maksupalveluntarjoajia."

Maksublokkipäätöksen budjettineuvottelujen yhteydessä tehneet perustivat päätöksensä johonkin muuhun kuin sisäministeriön esiselvitykseen.

Suomen Pokerinpelaajat ry

Wille Rydman
Puheenjohtaja

Aki Pyysing
Varapuheenjohtaja